

Obsah

1. Úvod	5
2. Polarizácia metodológie súčasnej nemarxistickej sociológie	11
2.1. Základné dimenzie a trendy	15
2.2. Súčasný varianty kvantitatívnej sociológie	25
3. Synergetika v súčasnej vede	39
4. Synergetika v sociológii	45
4.1. Teoretizujúci trend	48
4.1.1. Metateória samoorganizačných procesov	49
4.1.2. Hranice biologizujúcich analógií sociálnych systémov	53
4.1.3. Sociálny systém – základné určenia a charakteristiky	59
4.1.4. K reflexii teoretizujúceho trendu	67
4.2. Kybernetizujúci trend	71
4.2.1. Základné charakteristiky a prúdy	71
4.2.2. Dve paradigmy riadenia sociálnych systémov	73
4.2.3. Samoorganizácia pracovnej skupiny v optike synergetiky	79
4.2.4. Univerzálne princípy samoorganizácie	81
4.2.5. Konceptie sociálneho systému – konfrontácia prístupov	86
4.2.6. Riadený vývin: evolúcia a evolučné riadenie sociálnych systémov	94
4.2.7. K reflexii kybernetizujúceho trendu	100
4.3. Formalizujúci trend: semikvantitatívna sociológia	106
4.3.1. Predpoklady a princípy	107
4.3.2. Základné konceptuálne prostriedky	111
4.3.3. Nelineárnosť štruktúr multikomponentových systémov	113
4.3.4. Dynamika a subdynamika multikomponentových systémov	114
4.3.5. Predmet semikvantitatívnej sociológie	115
4.3.6. Význam a limitácie semikvantitatívnej sociológie	116

4.3.7. Špeciálne metodologické problémy semikvantitatívnej sociológie	118
4.3.8. Logická stavba a aplikácie semikvantitatívnej sociológie	122
4.3.9. Elementárny model: proces formovania názorov	123
5. Princípy, problémy a možnosti synergetického modelovania sociálnej dynamiky	132
5.1. Ku kritickej reflexii semikvantitatívnej sociológie	134
5.1.1. Všeobecné metodologické charakteristiky semikvantitatívnej sociológie	134
5.1.2. Semikvantitatívna sociológia a synergetika	139
5.1.3. Problematika redukcionizmu v semikvantitatívnej sociológii	141
5.2. Samoorganizácia a samopohyb sociálnych systémov	155
5.2.1. Problém samopohybu	155
5.2.2. Samoorganizácia ako konštitutívna určenosť samopohybu sociálnych systémov	170
5.2.3. Samoorganizácia a sociálna dynamika v semikvantitatívnej sociológii	177
5.3. Otvorené metodologické problémy synergetického prístupu v sociológii	187
5.3.1. Semikvantitatívna a „tradičná“ sociológia	187
5.3.2. Problém kontrolných parametrov	191
5.3.3. Problém potenciálov: modelovanie gradientných a negradientných systémov	194
5.3.4. Problém verifikácie synergetických modelov	214
5.3.5. Možnosti fenomenologického prístupu v sociológii	216
6. Záver	221
7. Poznámky	223
8. Literatúra	249
Vecný register	262
Menný register	272
Самоорганизация социальных систем (Резюме)	275
Self-Organization of Social Systems (Summary)	278